İŞKUR

2019

ISPARTA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

ISPARTA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

ISPARTA İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Hasan Hüseyin ÖNAL

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Ülke olarak temel politikalarımızın başında işsizlikle mücadele yer almaktadır. Sadece ülkemizde değil neredeyse tüm dünya ülkelerinde işsizlik önemli bir problem olarak görülmektedir. İşsizliğin temeline inilmesi, işgücü piyasasının sorunlarının olası çözümlerinin analiz edilmesi, istihdam yönünden sıkıntıların daha iyi anlaşılması amacıyla etkin çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu çalışmaların daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam Hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan Hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Isparta İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ömer SEYMENOĞLU
Isparta Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu Hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye Hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun Hizmetleri hakkında danışmanlık Hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Isparta'da ise bu kapsamda planlanan 449 işyeri ziyaret edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Gürsel ÖKSÜZ
İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 44
SONUÇ 49
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 53

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 21
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 24
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 25
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 27
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 30
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 35
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 36
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 37
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 38
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 40
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 41
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 43
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 44
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 46
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 46

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 18
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 19
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 20
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 21
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 22
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 23
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 25
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 28
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 29
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 31
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 34
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 40
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 42
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 47
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 48

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Isparta İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 338 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Isparta ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 20 bin 127 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 15 bin 74 çalışan erkeklerden, 5 bin 53 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Isparta ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar.

Isparta ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Isparta ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalaması ile paralellik göstermektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 25 ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 72 kişilik açık iş mevcuttur. Isparta ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar. İl genelinde açık işlerin yüzde 40,6'sı için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Isparta ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Isparta ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Makineci (Dikiş) mesleği takip

etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde işverenlerin yüzde 21,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Isparta ilinde ülke geneline yakın olup yüzde 3,3'dür.

Isparta ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Desteği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 64,5'i, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 37,6'ı teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini beyan ederken, yüzde 34,6'sı ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Isparta ilinde Madencilik ve taş ocakçılığı ve Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı azaltacağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Isparta İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Isparta işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Isparta İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde Tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Isparta ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Isparta ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu Hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun Hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

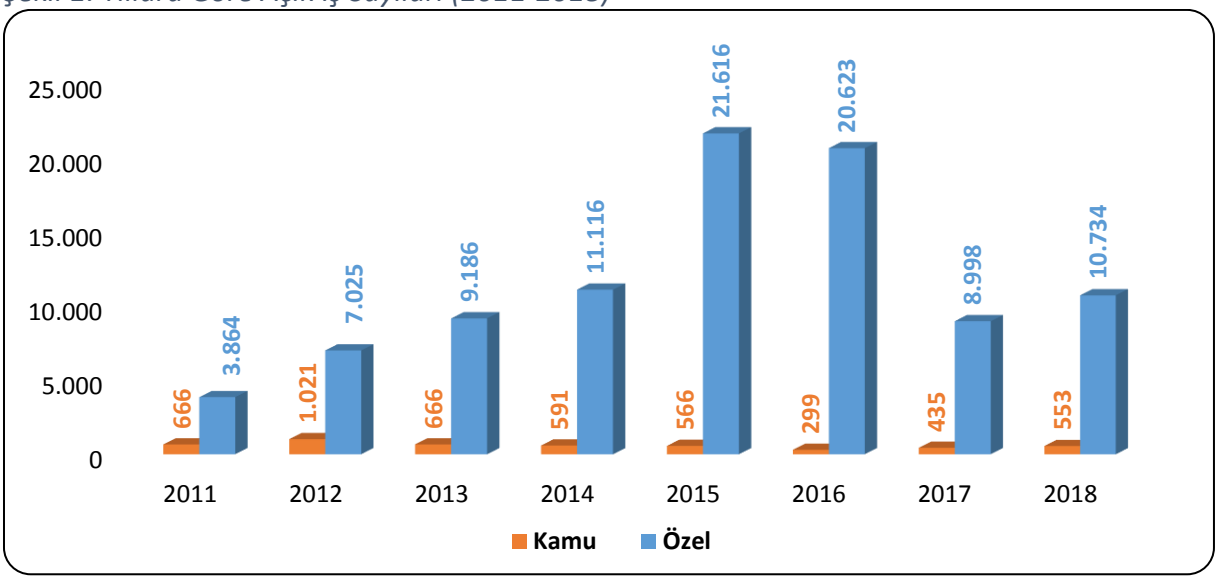

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 4 bin 530 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 11 bin 287 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2015 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 89,5 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	3.270
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	867
Garson (Servis Elemanı)	696
Temizlik Görevlisi	685
Satış Danışmanı / Uzmanı	491
Mermer İşçisi	227
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	196
Güvenlik Görevlisi	143
Beden İşçisi (İnşaat)	140
Pazarlamacı	131

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 2018 yılında 11 bin 287 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 3 bin 270 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 29' unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

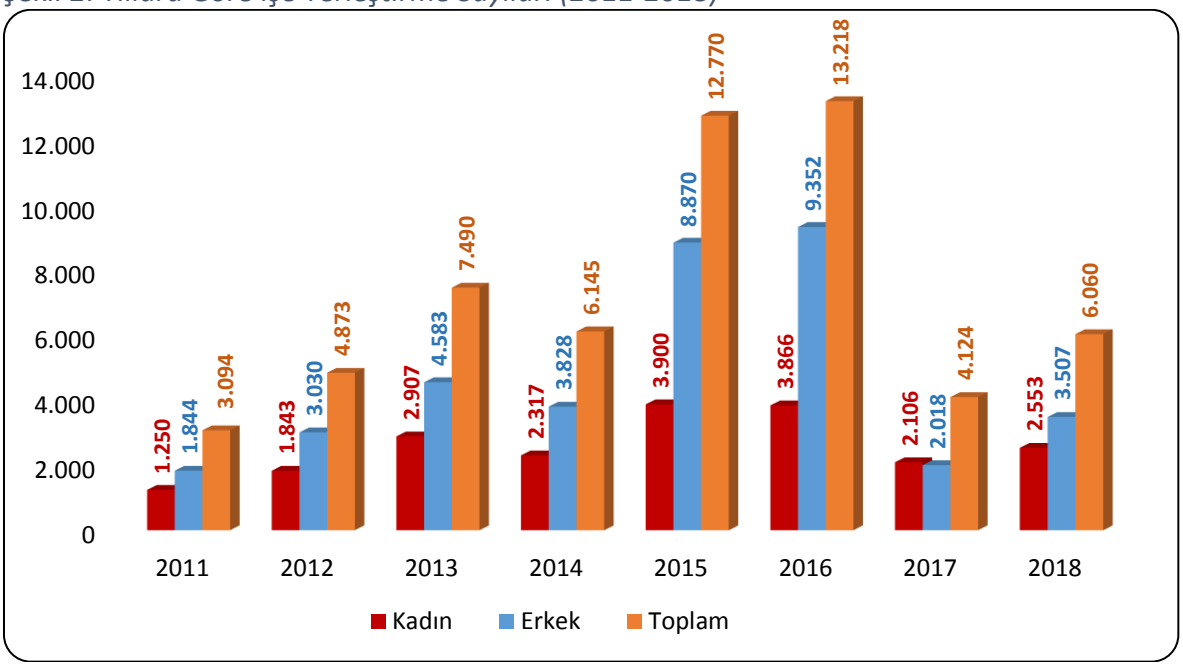

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 3 bin 94 olan Isparta ilinde işe yerleştirilenlerin bin 844 ü erkek, geri kalan bin 250 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2015 ve 2016 yıllarında ise belirgin bir artış yaşanmış 2016 yılında 13 bin 218 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2011 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 40,4' ü kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiş 2018 yılında 2 bin 553 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.307	615	1.922
Temizlik Görevlisi	254	183	437
Garson (Servis Elemanı)	288	147	435
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	116	263	379
Satış Danışmanı / Uzmanı	98	145	243
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	74	98	172
Konfeksiyon İşçisi	26	83	109
Hastane Hizmetlisi	36	69	105
Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)	103	0	103
Mermer İşçisi	67	29	96

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde bin 922 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 31,7' sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Beden İşçisi (Genel) ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile Hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını

güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR Hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR Hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR Hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

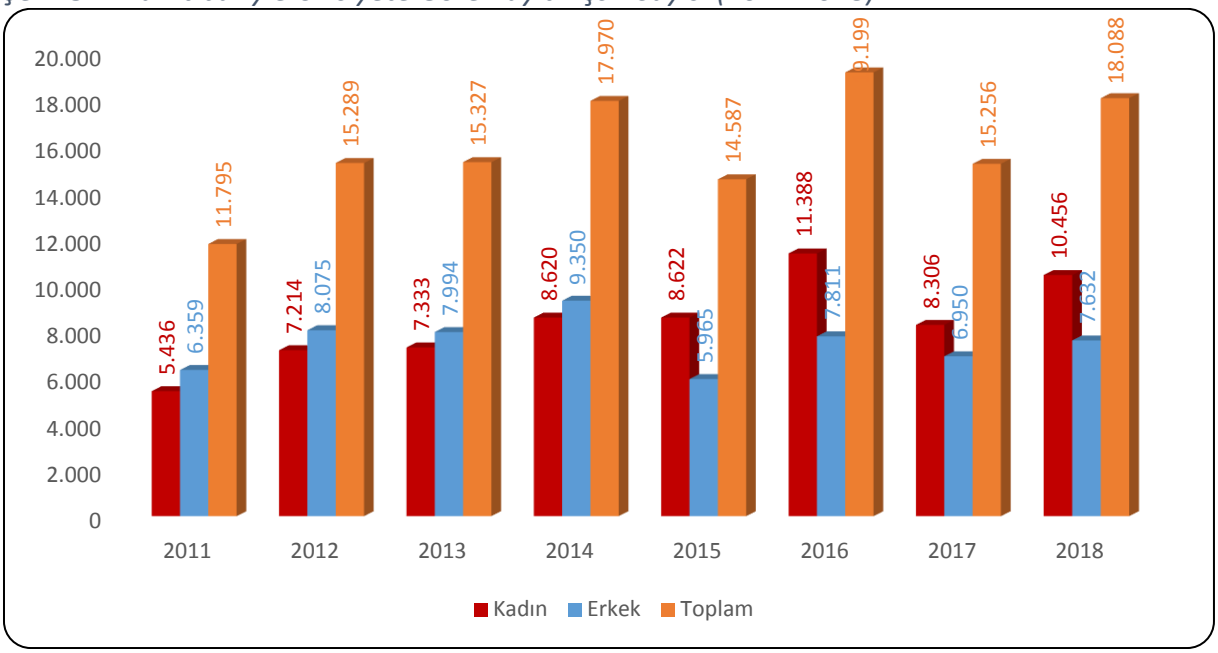

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Isparta ilinde İŞKUR'a kayıtlı 11 bin 795 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 6 bin 359' u erkek, 5 bin 436' sı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 18 bin 88 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısı dalgalı bir seyir izlemiştir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Isparta'da 5 bin 436 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 10 bin 456' ya yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu Hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Isparta ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Isparta

ilinde Kuruma kayıtlı 3 bin 733 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Isparta ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %20,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Büro Memuru, Satış Danışmanı / Uzmanı, Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Bulaşıkçı (Stevard) ve Kasiyer gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	49	562	256	818
2012	48	562	252	814
2013	13	71	77	148
2014	21	160	100	260
2015	62	852	438	1.290
2016	71	481	814	1.295
2017	49	729	299	1.028
2018	40	671	191	862

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları yıllar itibari ile dalgalı bir seyir izlemiş, 2016 yılında ise 71 kurs ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır. 2018 yılında ise düzenlenen 40 mesleki eğitim kursuna 862 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 191' i erkek, 671' i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında

kursiyerlerin yüzde 77,8'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Mantar Yetiştiricisi	Mantar Yetiştiricisi	Aşçı Yamağı (Çırağı)
Aşçı Yamağı (Çırağı)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Mantar Yetiştiricisi
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Elemanı	Aşçı Yardımcısı	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Elemanı
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Muhasebe Yardımcı Elemanı	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Aşçı Yardımcısı	Aşçı Yamağı (Çırağı)	Peynir İmal İşçisi
Peynir İmal İşçisi	Sekreter	Turistik ve Hediyelik Eşya Yapımcısı
Sekreter	Deri Eşya/Aksesuar İmal İşçisi	Sekreter
Turistik ve Hediyelik Eşya Yapımcısı		Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Aşçı Yamağı (Çırağı) ve Mantar Yetiştiricisi mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Aşçı Yamağı (Çırağı) ve Mantar Yetiştiricisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Mantar Yetiştiricisi ile Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	58	67	34	101
2012	131	115	77	192
2013	336	212	220	432
2014	472	315	312	627
2015	1.153	838	830	1.668
2016	1.191	778	893	1.671
2017	670	623	518	1.141
2018	778	996	731	1.727

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı genel olarak artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı genel olarak artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 778 program düzenlenmiş olup toplam bin 727 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 57,7'si kadınlardan, yüzde 42,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Hastane Hizmetlisi	Garson (Servis Elemanı)	Hastane Hizmetlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Konfeksiyon İşçisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Hastane Hizmetlisi	Hasta Danışmanı
Konfeksiyon İşçisi	Market Elemanı	Veri Giriş Kontrol İşletmeni
Hasta Danışmanı	Güvenlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Market Elemanı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Gül Mamulleri Dolum İşçisi (Kozmetik Ürünler)	Market Elemanı
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Satış Elemanı (Perakende)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Satış Elemanı (Perakende)	Hasta Danışmanı	Büro Memuru (Genel)

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Isparta ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Hastane Hizmetlisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Garson (Servis Elemanı)mesleklerinde düzenlenmiştir. Kadınlarda Hastane Hizmetlisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Konfeksiyon İşçisi ilk üç sırayı almışken, erkeklerde ise Garson (Servis Elemanı), İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri sıralanmıştır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	16	191	201	392
2012	6	101	77	178
2013	10	158	114	272
2014	9	122	111	233
2015	11	113	154	267
2016	22	212	344	556
2017	18	204	249	453
2018	28	383	297	680

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 28 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 56 daha fazladır. Programa 2018 yılında 383’ ü kadın, 297’ si erkek olmak üzere toplam 680 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

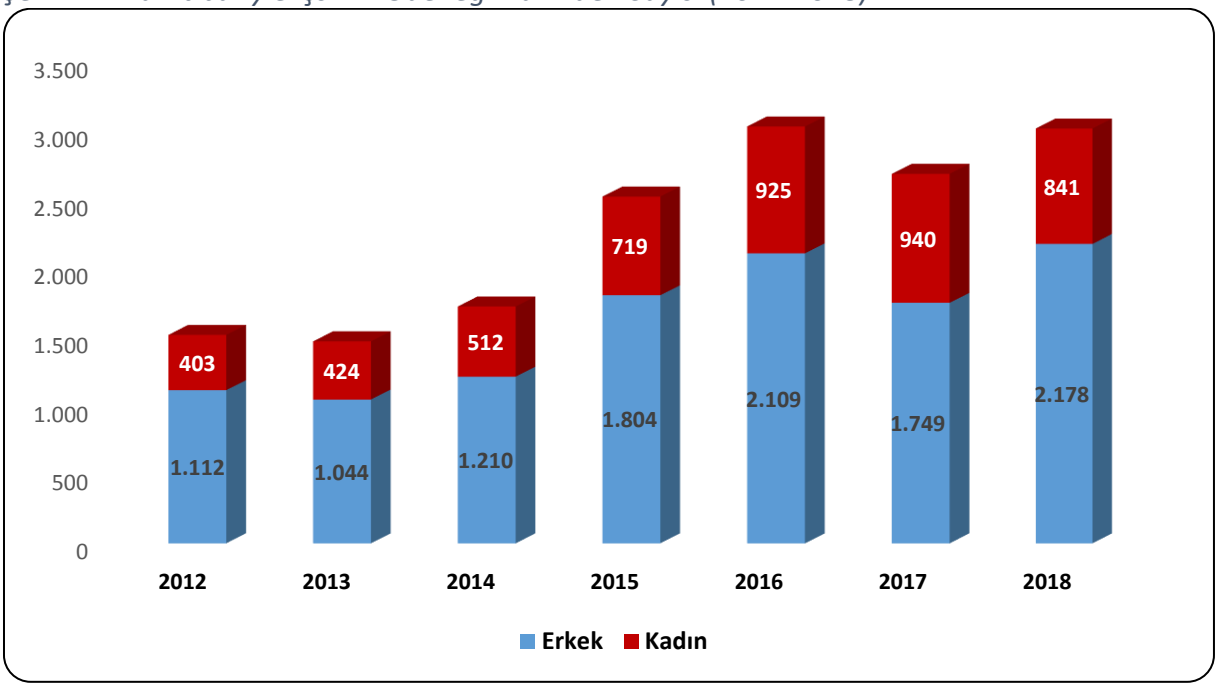

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 2018 yılında yüzde 27,9' u kadın olmak üzere 3 bin 19 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 12,3 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme Hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Isparta ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR Hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür Hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile

part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Isparta ilinde 338 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 20 bin 127 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Isparta ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Isparta ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	97
Toptan ve perakende ticaret	74
İnşaat	41
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	27
Madencilik ve taş ocakçılığı	26
Ulaştırma ve depolama	22
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	17
Eğitim	13
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Diğer Hizmet faaliyetleri	1
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**338**

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Isparta ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 28,8'i İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Isparta ilinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalaması ile paralellik göstermektedir. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İnşaat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 13,5 iken Isparta ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 12,1 düzeyindedir. Isparta ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarısı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Bilgi ve iletişim ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Isparta ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

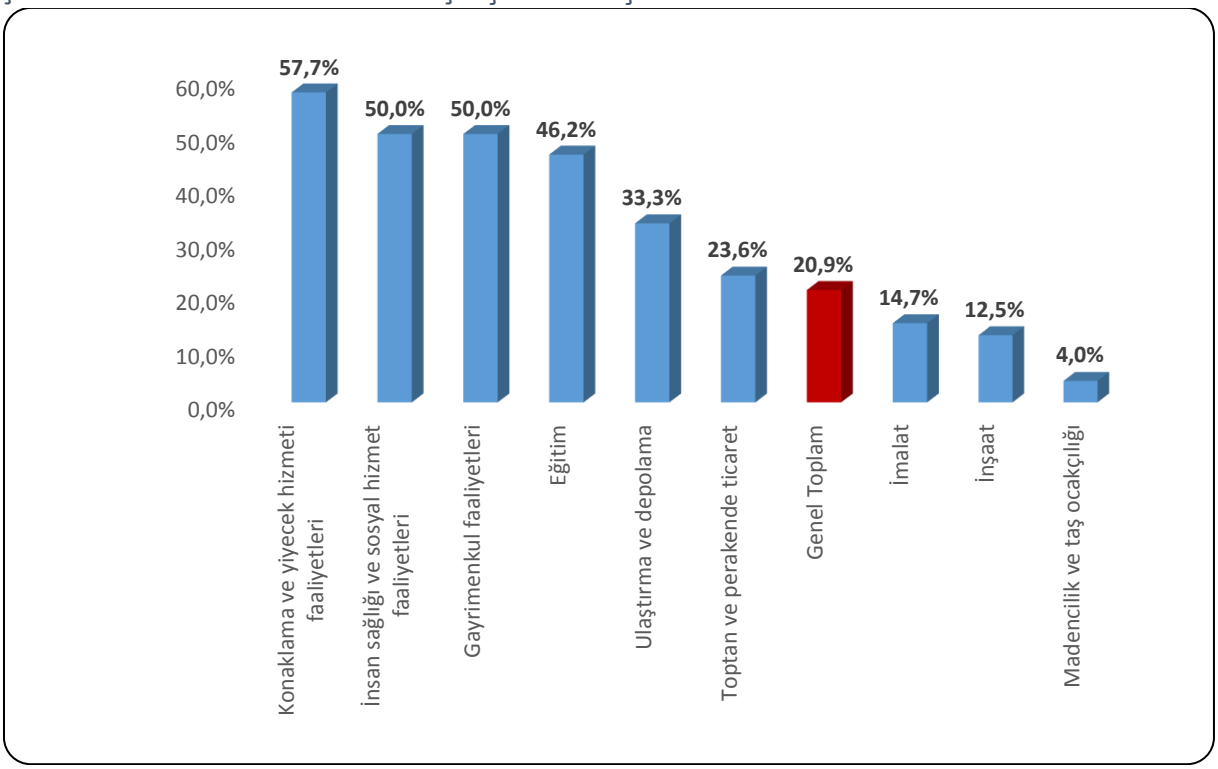

Kaynak: İPA 2019

Isparta ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 20,9 olarak gerçekleşmiştir. Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 57,7'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Bu sektörde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

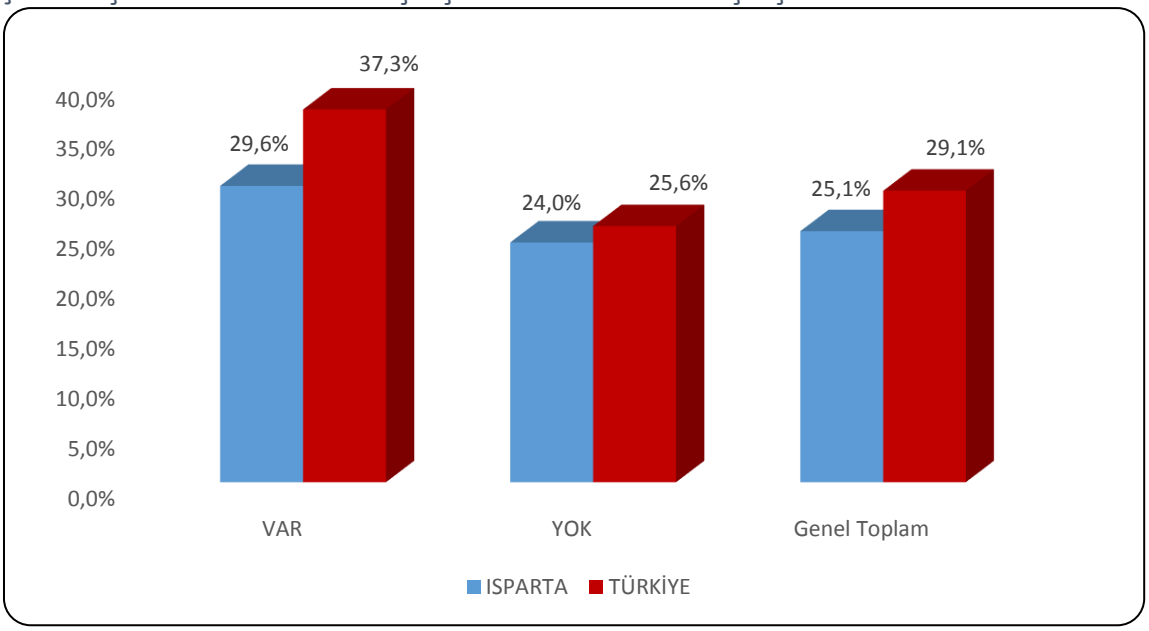

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Isparta ilinde bu oran yüzde 25,1 olarak gerçekleşmiştir. Isparta ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 24 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 29,6 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Isparta ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

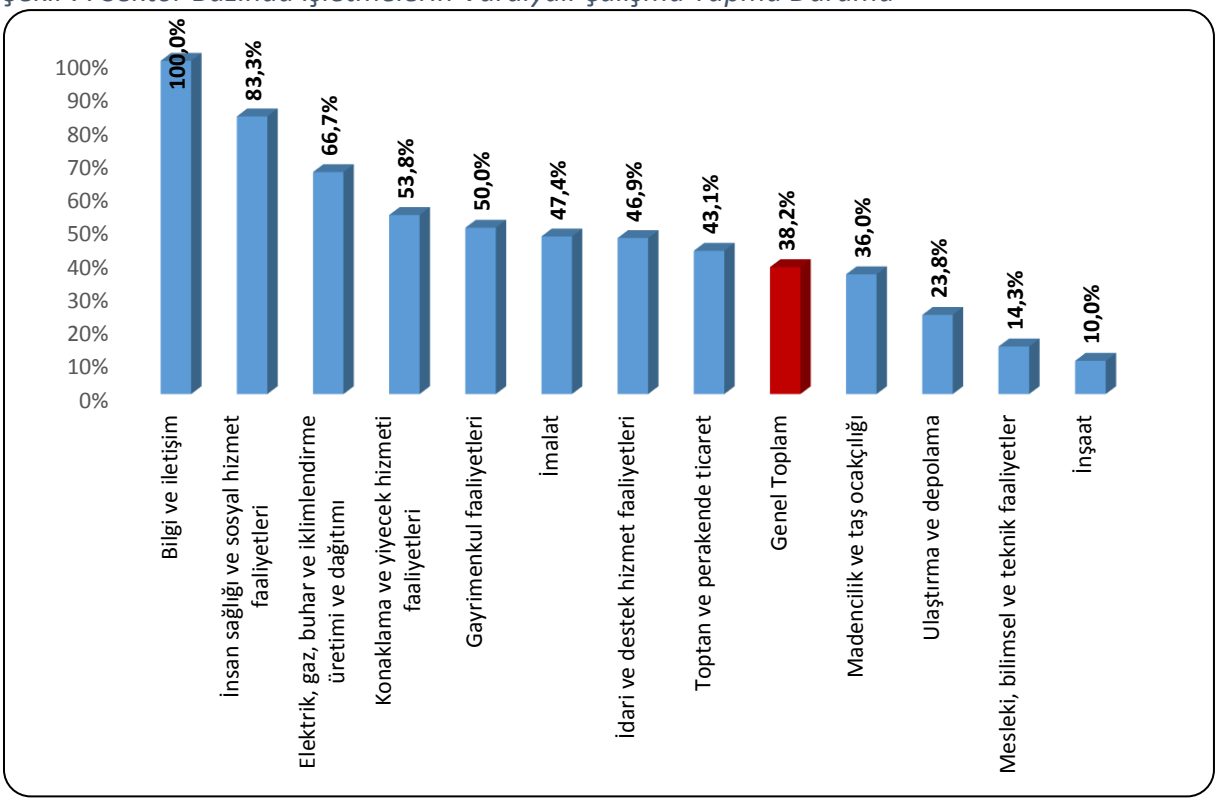

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde işletmelerin yüzde 38,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Isparta ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Bilgi ve İletişim, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise yüzde 10 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

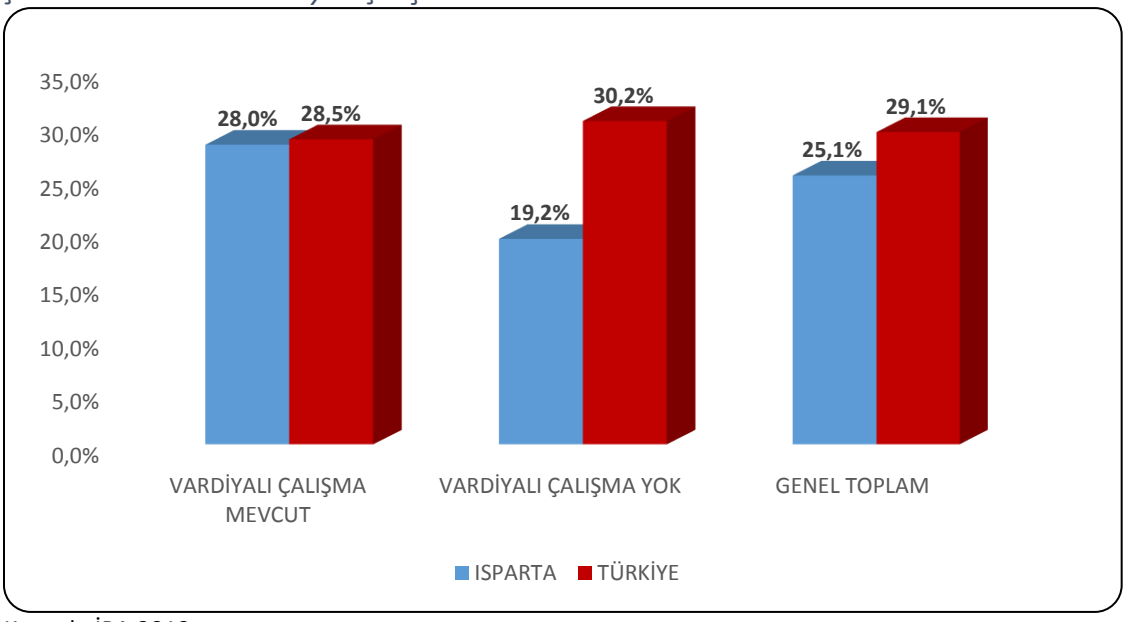

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilimin tersi bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapılan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde çalışanların yüzde 19,2' si kadın, yüzde 80,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 28' e yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Isparta ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 25,1' inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan 1' i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Isparta ilinde tersi yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

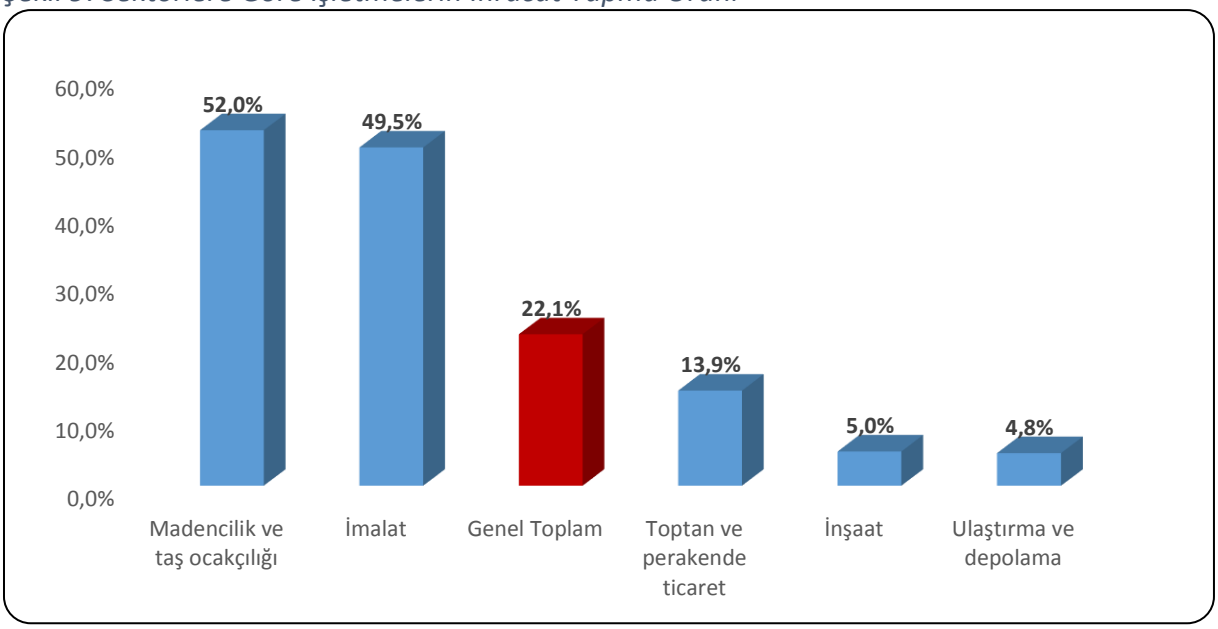

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilindeki işletmelerin yüzde 22,1' inde ihracat yapılmaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 52'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapan işletme oranı anlamında Isparta ili ortalamasına göre bir hayli yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünün payı yüzde 7,6 iken, ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Isparta ilinde işletmelerin yüzde 11,5'i e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/Hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	93,2%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	4,1%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	3,1%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	0,7%
Finansman yetersizliği	0,7%

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/Hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise finansman yetersizliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Isparta iline paralel şekilde Üretilen ürün/Hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

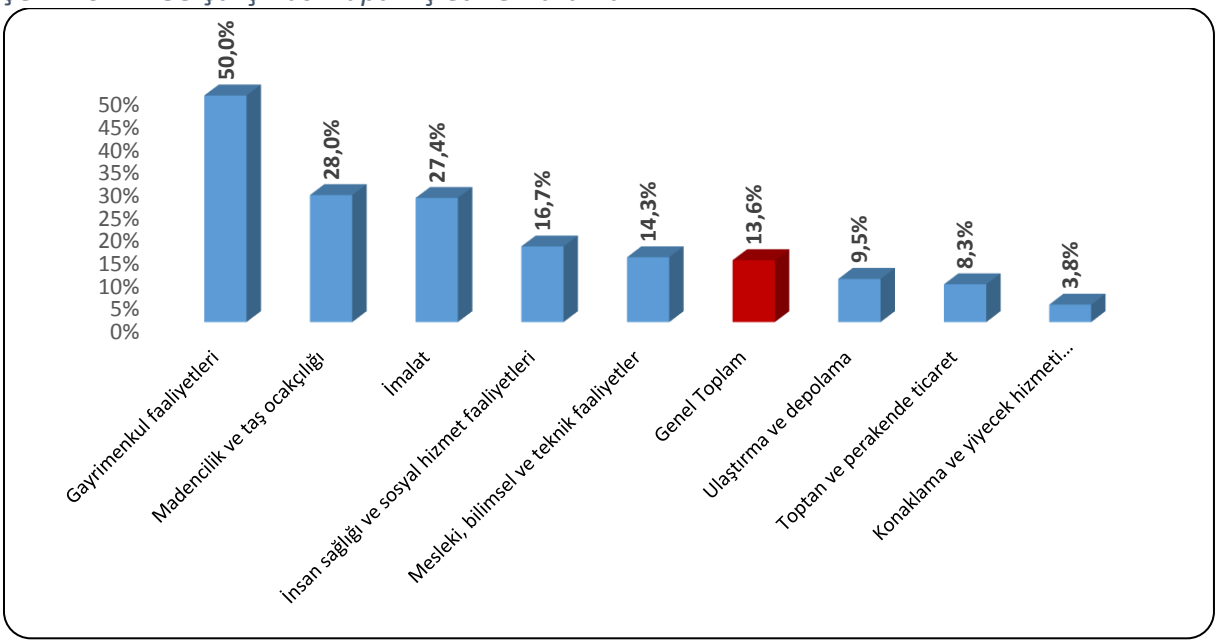

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde 18 sektörden 8 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 13,6 olarak gerçekleşmiştir. İmalat ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işletmelerin yaklaşık yüzde 28'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 16,7 ile İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

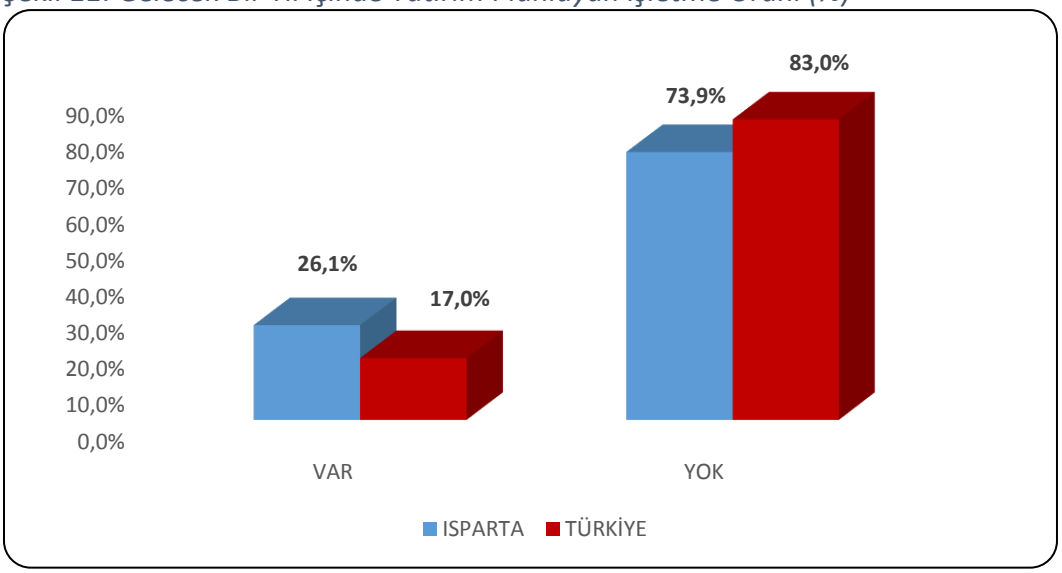

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 26,1' 1 gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

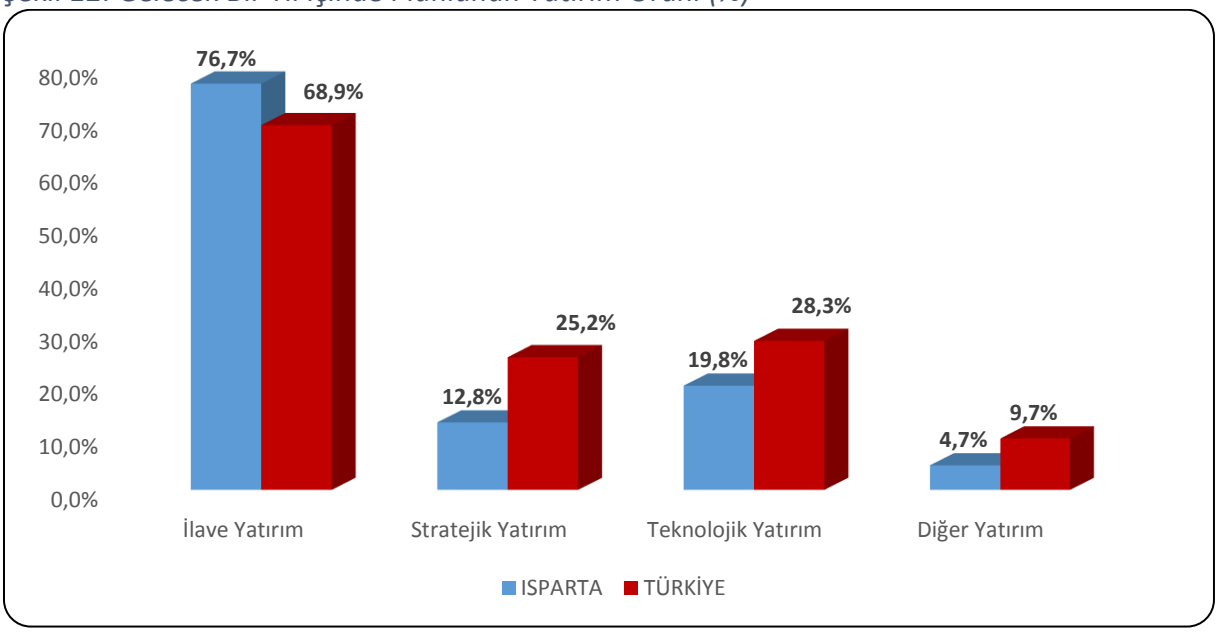

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Isparta ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 76,7' si ilave yatırım, yüzde 19,8' i teknolojik yatırım ve yüzde 12,8' i stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u

ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

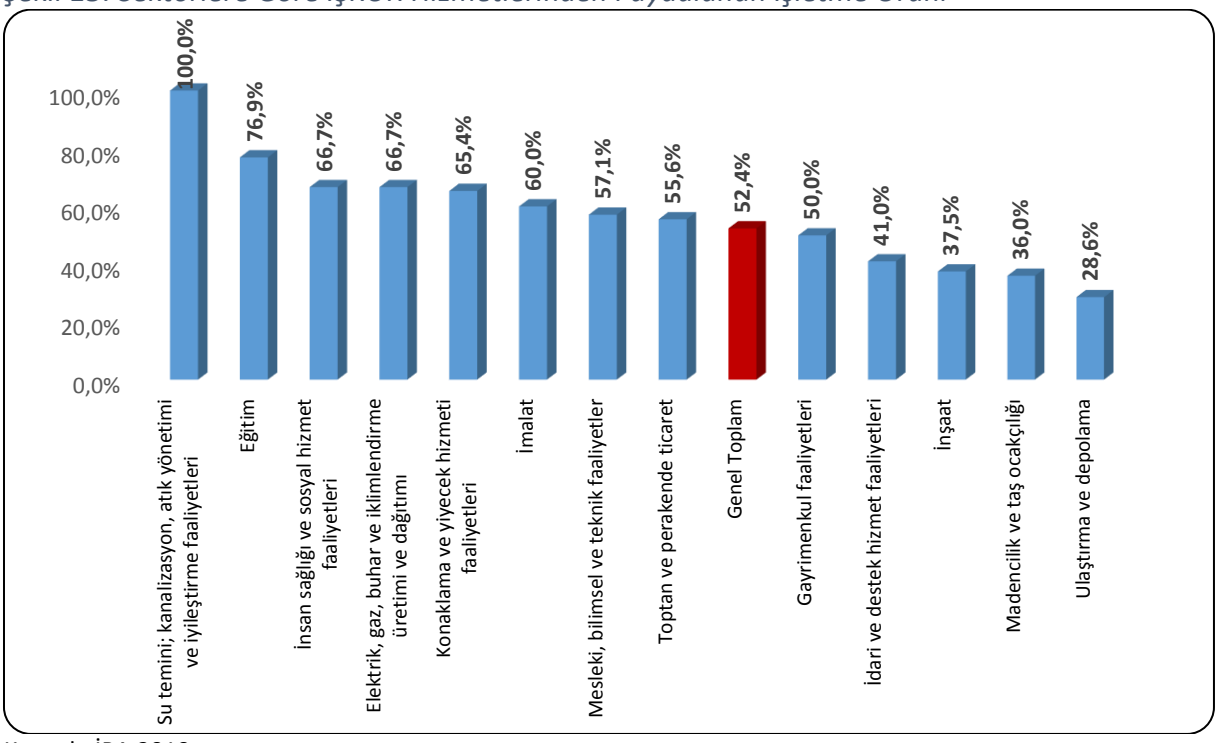

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR Hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR Hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Isparta ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 52,4' ü İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Isparta ili için Türkiye ortalaması ile paralellik göstermektedir.

Isparta ilinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 52,4' ün üzerinde yüzde 60 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	0,0%	43,9%	87,7%	42,1%	0,0%	3,5%	28,1%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	45,0%	75,0%	52,5%	0,0%	2,5%	17,5%
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	0,0%	41,2%	70,5%	52,9%	0,0%	5,9%	53,0%
İnşaat	0,0%	20,0%	73,3%	33,3%	0,0%	0,0%	6,7%
Eğitim	0,0%	40,0%	80,0%	40,0%	0,0%	0,0%	10,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	88,9%	66,7%	22,2%	0,0%	0,0%	22,2%
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	28,1%	42,8%	71,2%	42,5%	0,0%	42,5%	42,8%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	33,3%	83,3%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	25,0%	100,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**1,1%**	**43,9%**	**79,8%**	**43,9%**	**0,0%**	**4,0%**	**23,7%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR Hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 79,8' i İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 43,9'u Danışmanlık ve Yönlendirme Hizmetinden yararlanırken yine aynı oranda İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Isparta ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 87,7'si İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 43,9' u Danışmanlık ve Yönlendirme Hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 42,1' i ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi Hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim Hizmetlerinden İdari ve destek Hizmet faaliyetleri sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 28,1' i faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenecek Alan	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	64,5%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	53,0%
İşe Uygun Eleman Temini	43,3%
İşbaşı Eğitim Programı	27,9%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	14,8%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	4,8%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 64,5'i yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise işe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

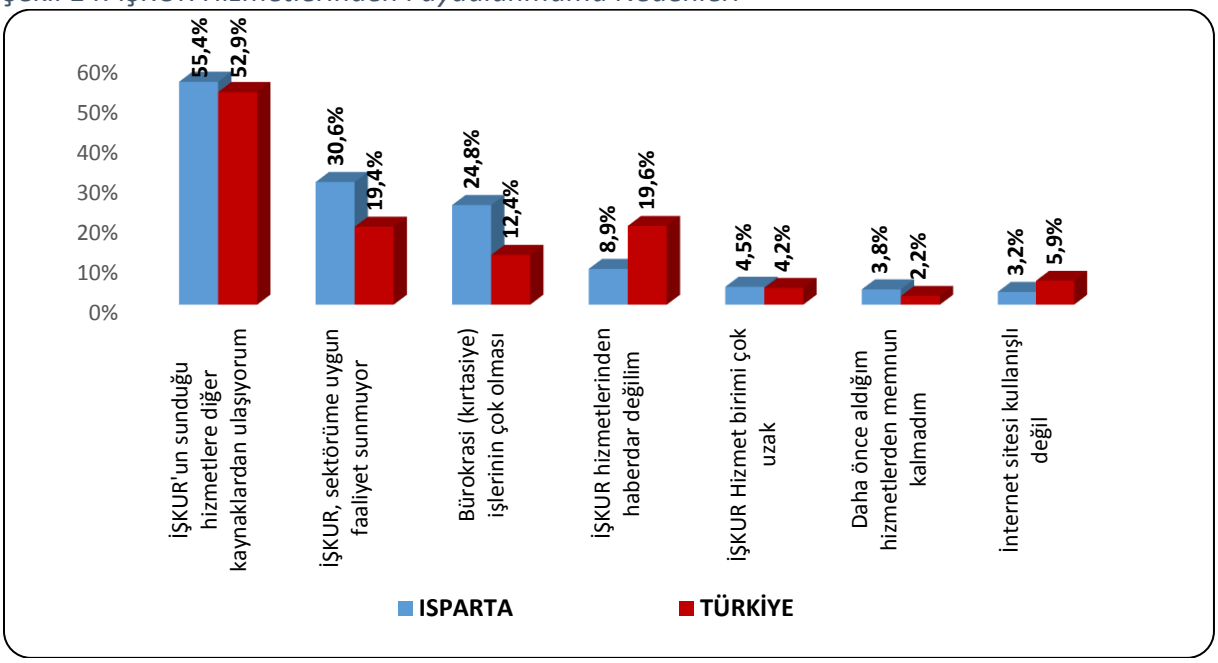

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde İŞKUR Hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 55,4 ile İŞKUR'un sunduğu Hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 30,6 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 24,8 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Isparta ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu Hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Isparta iline göre daha yüksek seviyededir. Isparta

ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR Hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasıyla paralellik göstermiştir.

Mevcut İstihdam

Isparta ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Isparta ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 20 bin 127 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 15 bin 74 erkek çalışan ve 5 bin 53 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	1.272	4.779	6.051
Toptan ve perakende ticaret	956	1.983	2.939
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	903	1.824	2.727
Madencilik ve taş ocakçılığı	230	2.440	2.669
Ulaştırma ve depolama	68	1.214	1.282
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	502	748	1.250
İnşaat	108	1.111	1.218
İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri	607	306	913
Eğitim	363	320	682
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18	101	120
Bilgi ve iletişim	14	91	106
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	92	94
Diğer Hizmet faaliyetleri	5	33	38
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4	15	19
Gayrimenkul faaliyetleri	2	16	18
Genel Toplam	**5.053**	**15.074**	**20.127**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Isparta ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat sektörleründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 30’ u bu sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör yine İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 24’ ü İmalat sektöründe çalışmaktadır. Isparta ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri sektöründe çalışanların yüzde 66,5’ ini kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	753	4.592	5.345
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	421	3.289	3.710
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.279	1.955	3.234
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	776	2.178	2.954
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	328	1.129	1.457
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	749	702	1.451
Profesyonel Meslek Mensupları	631	803	1.435
Yöneticiler	109	332	440
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	7	93	100
Genel Toplam	**5.053**	**15.074**	**20.127**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıların oranı yüzde 26,6 seviyesindedir. Isparta ilindeki kadın çalışanların yüzde 14,9' u; erkek çalışanları ise yüzde 30,5' i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 18,4'ü bu meslek grubunda istihda edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 16,1 oran ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Isparta ilinde Hizmet ve Satış Elemanları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Mermer İşçisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Mermer İşçisi
Mermer Ocakçısı	Garson (Servis Elemanı)	Mermer Ocakçısı
Şoför (Yolcu Tasıma)	Hastane Hizmetlisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Mermer İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Şoför-Yük Tasıma	Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	Temizlik İşçisi (El İle - Cadde, Sokak, Park Vb.)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik İşçisi (El ile - Cadde, Sokak, Park Vb.)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Beden İşçisi (Temizlik)
Temizlik Görevlisi	Kasiyer	Güvenlik Görevlisi
Beden İşçisi (Temizlik)	Reyon Görevlisi	İş Makineleri Operatörü

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Isparta ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Mermer İşçisi, Mermer Ocakçısı ve Şoför (Yolcu Tasıma) meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Müsteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Garson (Servis Elemanı) ve Hastane Hizmetlisi; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Mermer İşçisi, Mermer Ocakçısı ve Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

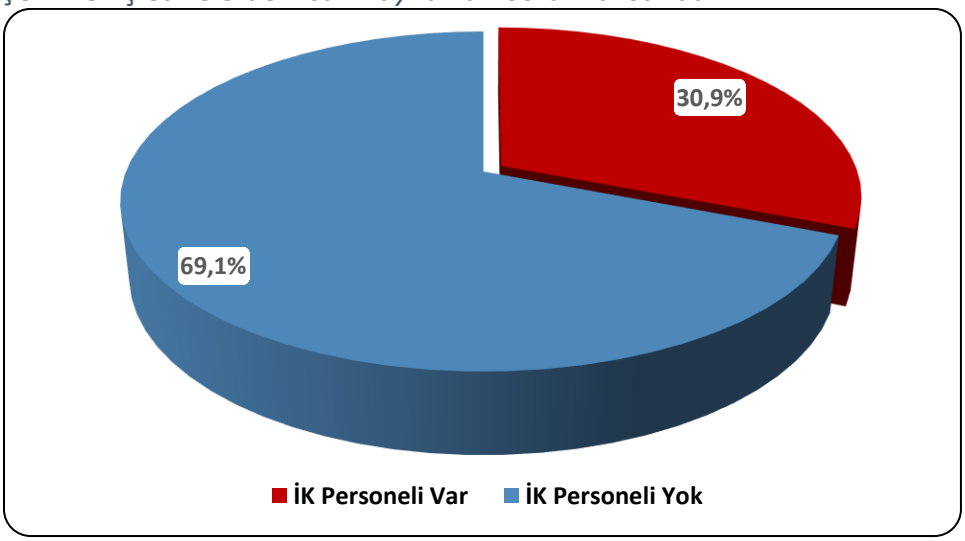

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Isparta ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 30,9'unda İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe bu oran yüzde 41,1, Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri sektöründe 30,8 ve Toptan ve perakende ticaret sektöründe ise yüzde 26,4 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

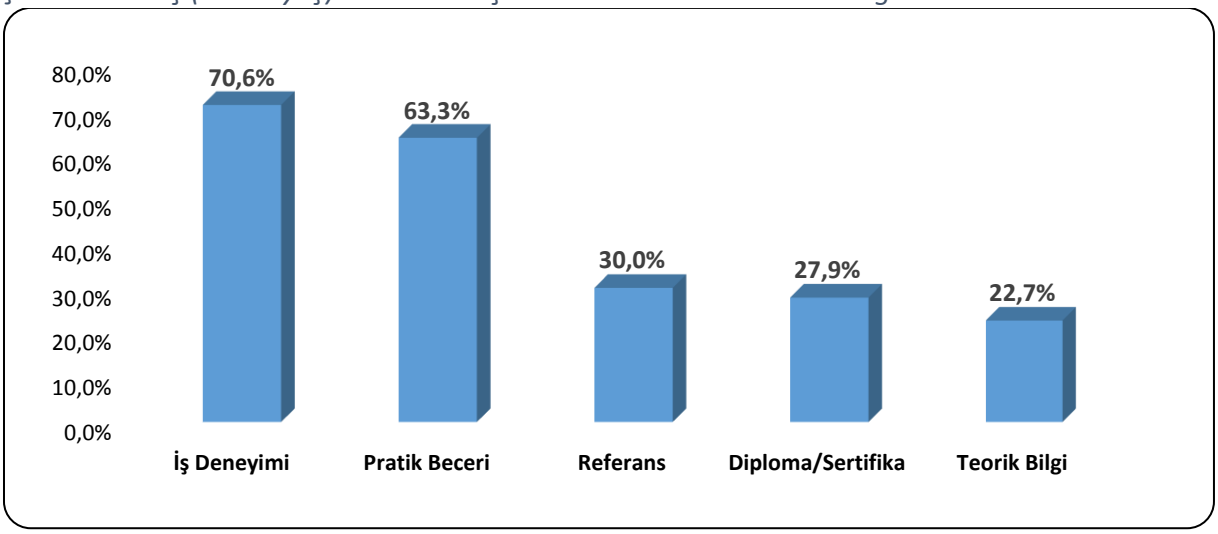

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 70,6' sı İş deneyimi, yüzde 63,3' ü pratik beceri ve yüzde 30' u ise referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Isparta ilinde Türkiye geneli eğiliminden farklı olarak iş deneyimi ilk sırada gelmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim

düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	115	1,9%	21,1%
Toptan ve perakende ticaret	42	1,4%	16,7%
Ulaştırma ve depolama	38	2,9%	9,5%
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	26	0,9%	11,8%
İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri	9	1,0%	50,0%
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	8	0,7%	11,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	0,3%	8,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	6	25,0%	50,0%
İnşaat	6	0,5%	5,0%
Eğitim	2	0,3%	7,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	5,0%	100,0%
Genel Toplam	**260**	**1,3%**	**14,9%**

Kaynak: İPA 2019

Isparta ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 50 işletmede 260 açık iş tespit edilmiştir. Isparta ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Isparta ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 260 kişilik açık işin yüzde 44,2'sine tekabül eden 115 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer bazı sektörler ise Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Isparta ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Isparta ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalaması ile paralellik göstermektedir.

Isparta ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

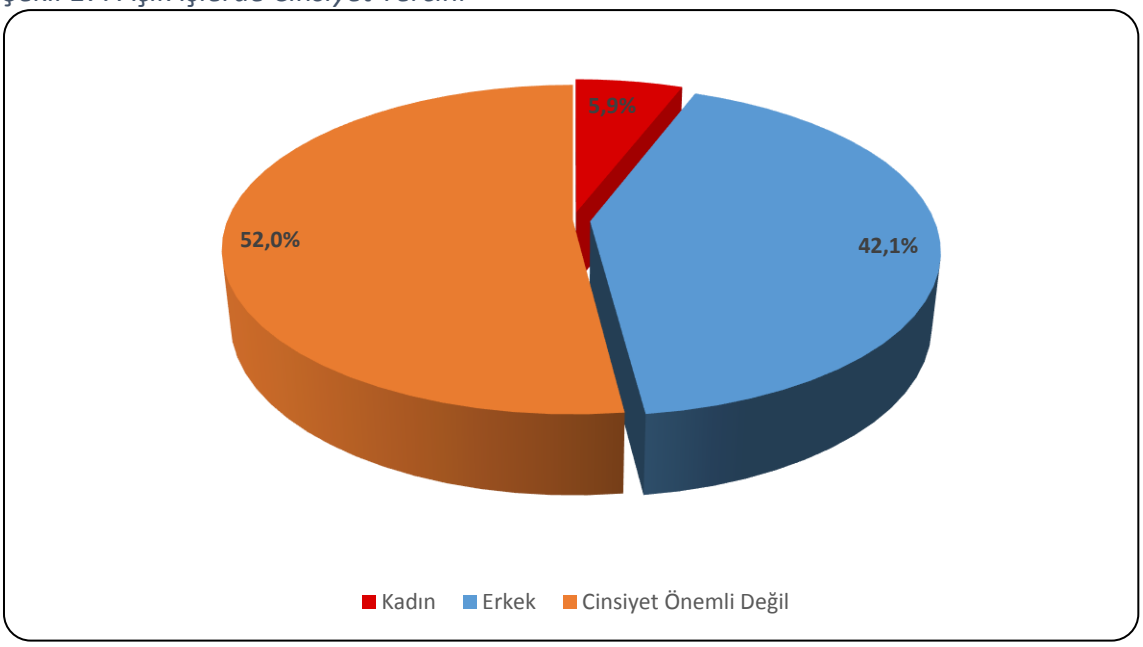

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Isparta ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Isparta ilinde işverenler açık işlerin yüzde 52' sinde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Isparta ilinde yüzde 5,9 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Isparta ilinde ise işverenlerin yüzde 42,1'i mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

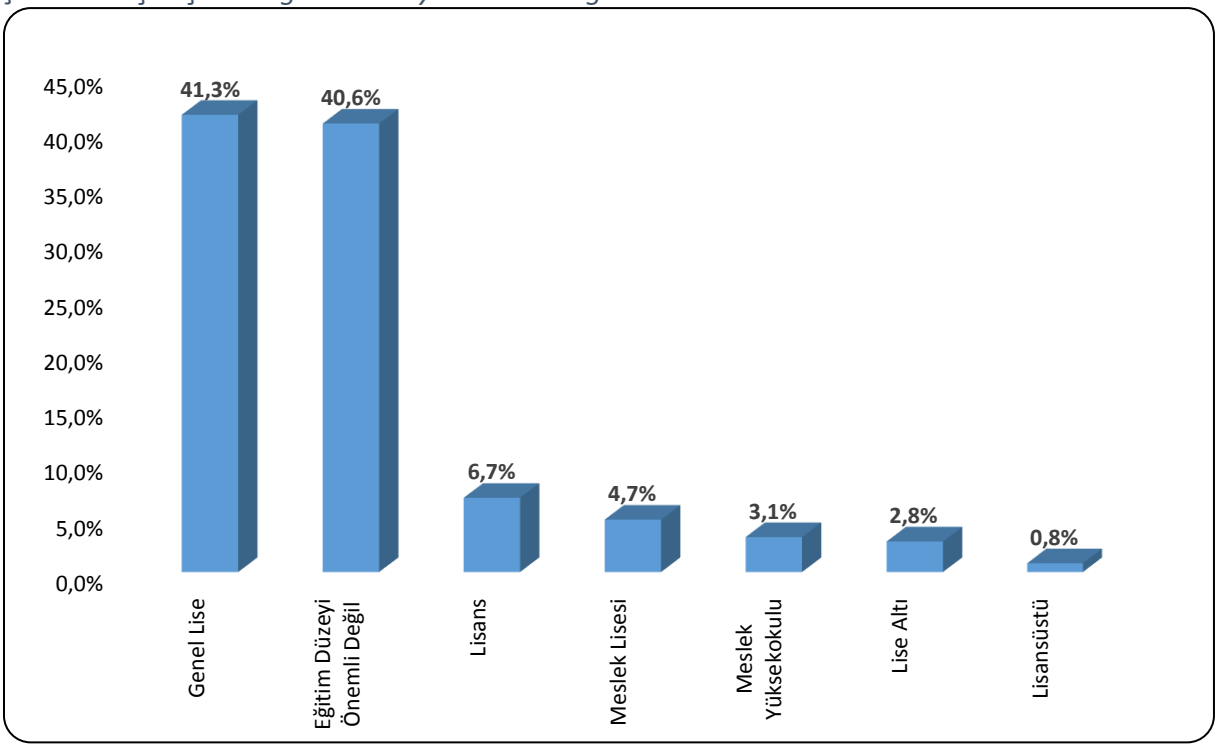

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Isparta ilindeki açık işlerin yüzde 41,3' ünde işverenler genel lise mezunu talep etmişlerdir. Açık işlerin yüzde 40,6'sında ise eğitim düzeyi önemli olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

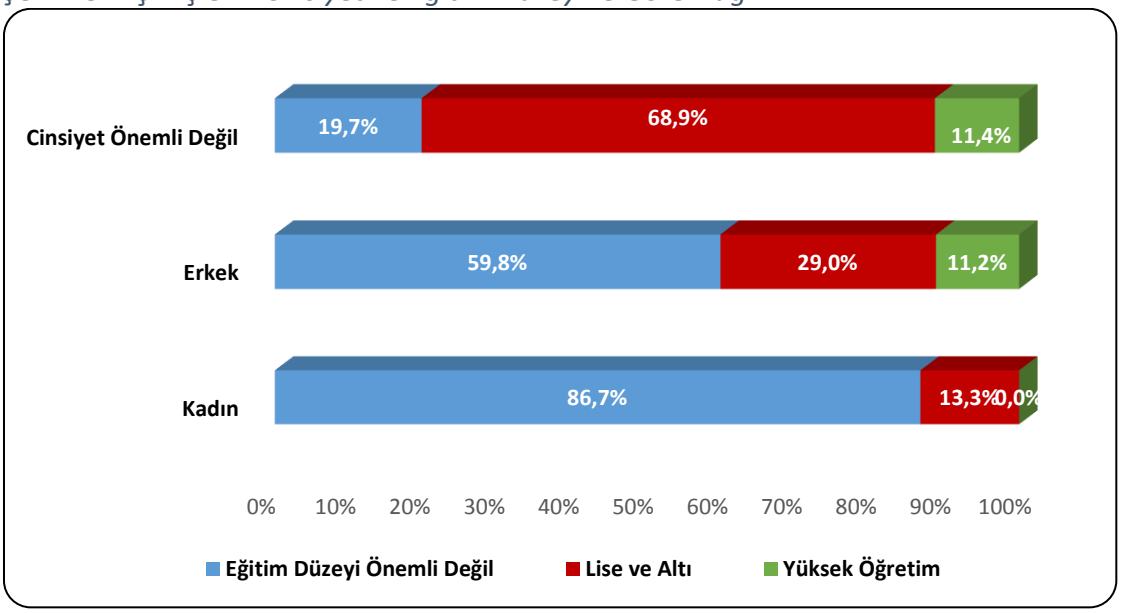

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 68,9 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir.

Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 19,7 oranında eğitim düzeyi önemli görülmezken ve yüzde 11,4 oranında ise yüksek öğretim eğitim düzeyi talep edilmiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 59,8 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 86,7 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işler için yüksek öğretim eğitim talebi olan işveren bulunmamaktadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

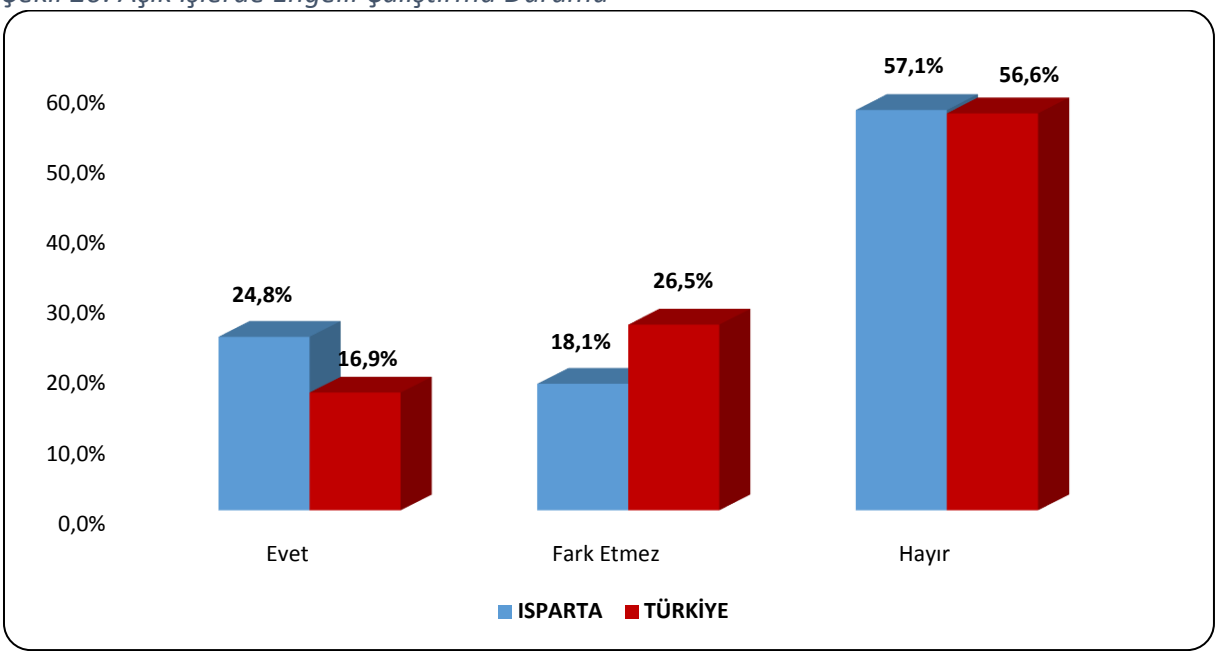

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Isparta ilinde mevcut açık işlerin yüzde 24,8' inde işverenler özellikle engelli tercih edebileceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 18,1 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 42,9'unda engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Isparta ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin birbirilerine paralel olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

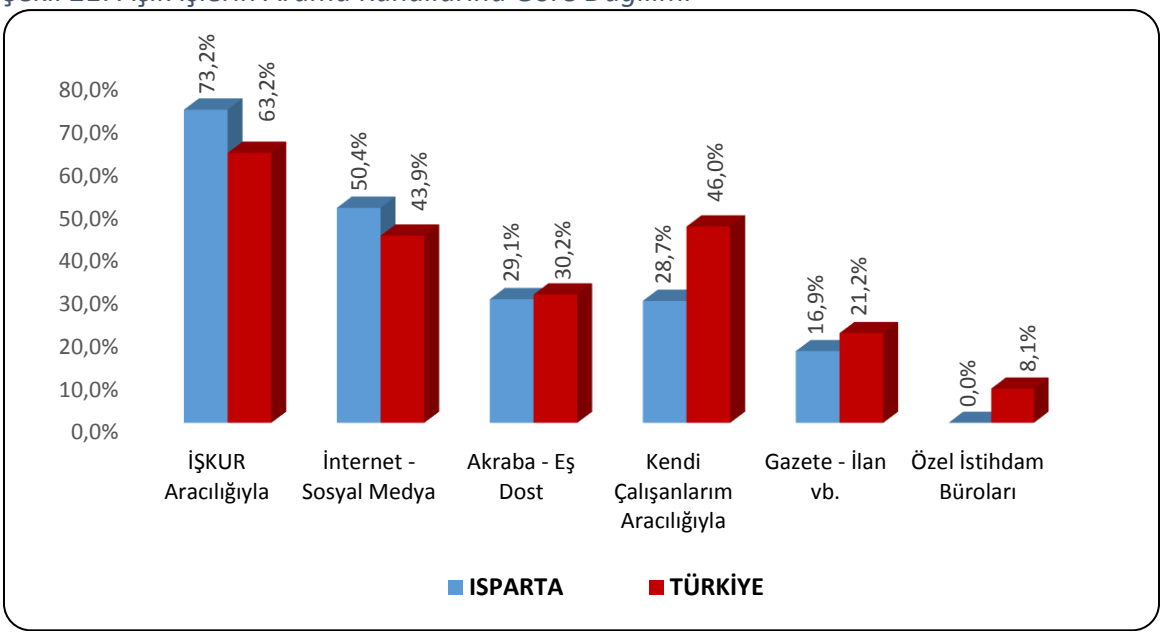

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Isparta ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Isparta ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 73,2 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Isparta ilinde ikinci sırada yüzde 50,4 ile İnternet – sosyal medya Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 29,1 ile Akraba – eş dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	2	1
Takım Çalışması	3	3	1	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	7	3
Analitik Düşünebilme	2	7	3	4
İletişim ve İfade Yeteneği	-	4	4	4
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	-	6	3	5
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	4	5	6	6
Bilgisayar Kullanımı	2	8	5	7
Yabancı Dil	-	-	8	8
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	9	9	9

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların veya erkeklerin tercih edildiği açık işler için Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada aranmasına rağmen, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan ikinci beceridir. Isparta ilinde, Yabancı dil becerisi ile yenilikçi düşünce yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için son sıralarda yer almaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	72	1,3%
Hizmet ve Satış Elemanları	58	1,8%
Sanatkarlar ve İlgili İslerde Çalışanlar	46	1,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	37	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	27	0,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	9	0,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	9	0,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	2,0%
Genel Toplam	**260**	**1,3%**

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 27,7'dir. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Isparta ili için tespit edilen yüzde 1,3'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,5 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	24,3%	0,0%	67,1%	78,6%	77,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	29,8%	1,8%	63,2%	78,9%	1,8%
Sanatkarlar ve İlgili İslerde Çalışanlar	53,3%	0,0%	17,8%	53,3%	24,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5,6%	83,3%	61,1%	97,2%	2,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	23,1%	38,5%	26,9%	61,5%	11,5%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	66,7%	0,0%	22,2%	44,4%	33,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	22,2%	22,2%	66,7%	55,6%	0,0%
Genel Toplam	**29,1%**	**16,9%**	**50,4%**	**73,2%**	**28,7%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin İŞKUR aracılığıyla aranması Isparta İli ortalaması üzerindedir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	-	1	-	-	-	-	3	2	-	4
Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)	-	-	-	1	-	2	-	3	-	-
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	2	-	1	3	-	-	-	-	-	-
Ahşap Doğrama İmalatçısı	-	1	3	-	-	-	-	2	-	4
Satış Danışmanı / Uzmanı	-	-	2	4	-	1	3	5	-	-
Uçak Yükleme İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	2	-	3
Mermer Ebatlandırma İşçisi	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1
Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi	-	-	1	-	-	-	-	2	3	-
Temizlik Görevlisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Servis Komisi	-	3	-	-	-	1	2	1	-	4

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Isparta ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Satış Danışmanı / Uzmanı, Servis Komisi mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Satış ve Pazarlama Becerisi ön plana çıkmaktadır.

Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren), Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi, mesleklerinde Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ilk sırada aranmaktadır. Mermer Ebatlandırma İşçisi mesleği için ilk sırada Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak görülmektedir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Temizlik Görevlisi	Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Isıcam İmal İşçisi	Uçak Yükleme İşçisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)
Garson (Servis Elemanı)	Diğer Ağaç İşlem İşçileri	Ahşap Doğrama İmalatçısı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Reyon Görevlisi	Engelli Bakıcısı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Ahşap Doğrama İmalatçısı
Ön Muhasebeci	Mermer Ebatlandırma İşçisi	Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi	Uçak Yükleme İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Makine Bakımcı	Servis Komisi	Satış Danışmanı / Uzmanı
Kasiyer	Beden İşçisi (Tasıma, Yükleme-Boşaltma)	Makineci (Dikiş)	Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi
-	Meydancı - İmalat	Mermer İşçisi	Mermer Ebatlandırma İşçisi
-	İşletme Elektrik Bakımcısı	Kasiyer	Temizlik Görevlisi
-	Depo Görevlisi (Gıda)	Büro Memuru (Genel)	Servis Komisi

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde en fazla açık iş olan meslekler; İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Ahşap Doğrama İmalatçısı, Uçak Yükleme İşçisi meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Temizlik Görevlisi, Isıcam İmal İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren), Uçak Yükleme İşçisi ve Diğer Ağaç İşlem İşçileri meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Ahşap Doğrama İmalatçısı meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Isparta ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Isparta ilinde ise 20+ istihdamlı 98 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Isparta ilindeki işletmelerin yüzde 29,1'i son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Isparta ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Bilgi ve iletişim ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat Toptan ve perakende ticaret, Eğitim ve Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörleridir.

Isparta ilinde işletme sayısının yoğun olduğu İmalat sektörünün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en yüksek çıkması beklenilen bir sonuçtur. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha fazla zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	232
Toptan ve perakende ticaret	69
Eğitim	18
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	18
İnşaat	16
Madencilik ve taş ocakçılığı	11
İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri	9
Ulaştırma ve depolama	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3
Diğer Hizmet faaliyetleri	2
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**388**

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde 388 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Isparta ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 59,8'i bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri ve Eğitim sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

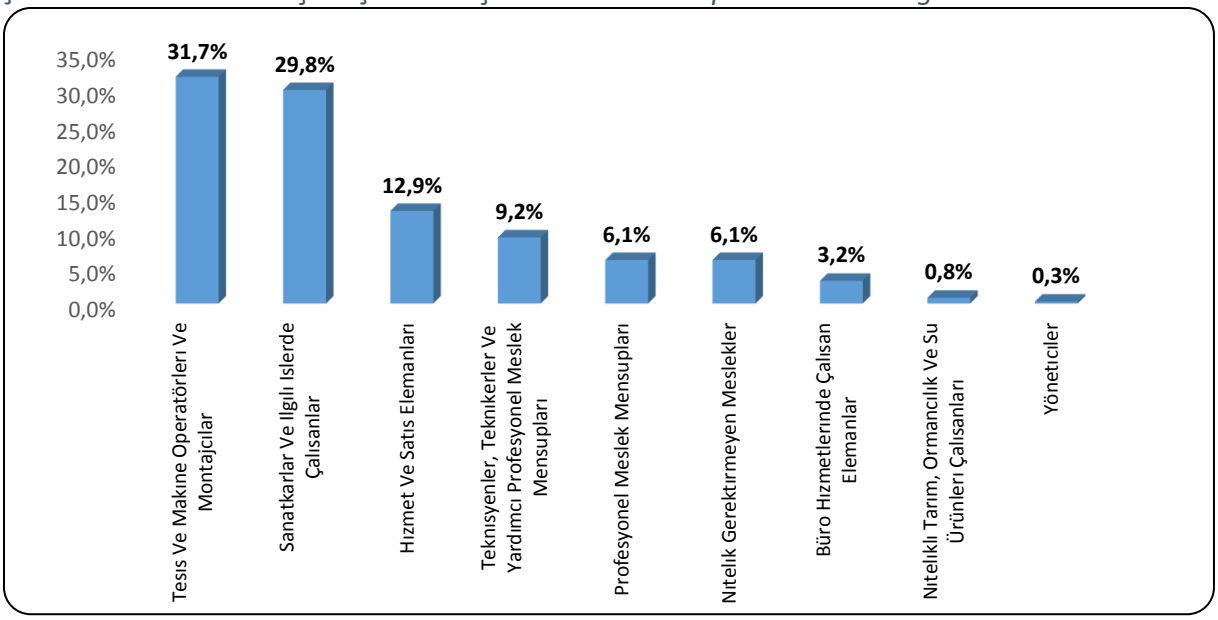

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 123 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 31,7'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Isparta ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	41
Makineci (Dikiş)	32
Pazarlamacı	19
Satış Danışmanı / Uzmanı	19
Makine Bakımcı	15
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	15
Kamyon Şoförü	12
İngilizce Öğretmeni	11
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	11
Yıkama Ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)	10
Diğer	201
Toplam	**388**

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 41 kişi ile İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 32 kişi ile Makineci (Dikiş) ve 19 kişi ile Pazarlamacı ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleğinin yine ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. Isparta ilinde söz konusu meslek, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) gibi mesleği aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

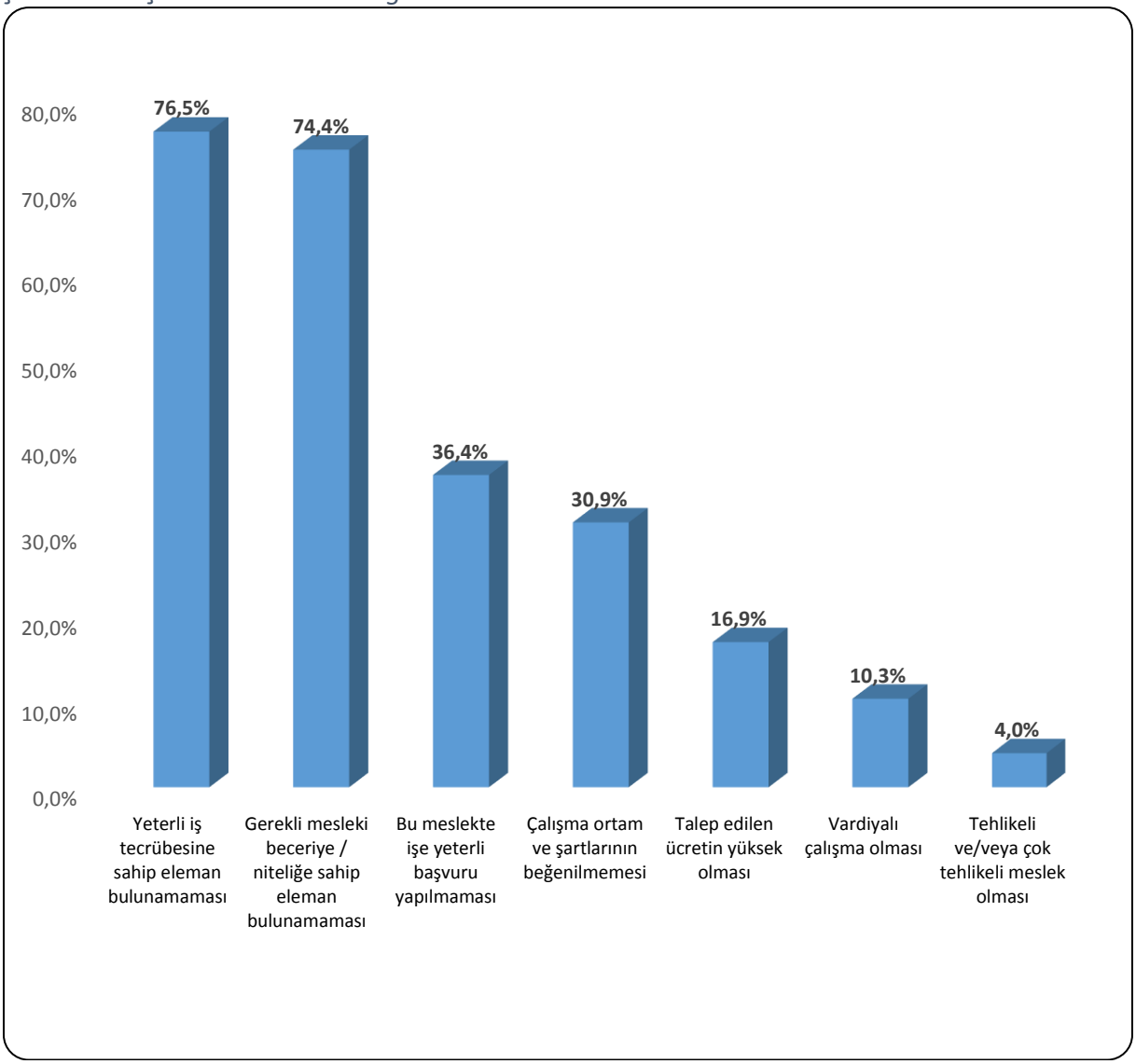

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamsı yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Isparta ilinde ikinci sırada gelmektedir.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamsı gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	3,2%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Pazarlamacı	10,5%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı / Uzmanı	36,8%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makine Bakımcı	100,0%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Meyve Sebze Ayıklama İşçisi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Kamyon Şoförü	16,7%	100,0%	100,0%	16,7%	100,0%	16,7%	16,7%
İngilizce Öğretmeni	36,4%	81,8%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0,0%	90,9%	100,0%	9,1%	9,1%	0,0%	0,0%
Yıkama Ve Ayıklama İşçisi (Meyve Sebze) (Elle)	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Makine Bakımcı ve Meyve Sebze Ayıklama İşçisi gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması belirtilmiştir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması seçenekleri ilk on meslek arasında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi ise yalnızca Kamyon Şoförü ve Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) meslekleri için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Isparta ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde işletmelerin yüzde 21,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Isparta ilinde ise yüzde 3,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	23,2%	1,1%	20,0%	55,8%
Toptan ve perakende ticaret	23,6%	2,8%	23,6%	50,0%
İnşaat	27,5%	7,5%	17,5%	47,5%
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	15,4%	7,7%	23,0%	53,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	16,0%	0,0%	16,0%	68,0%
Ulaştırma ve depolama	19,0%	0,0%	9,5%	71,4%
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	0,0%	5,9%	41,0%	53,1%
Eğitim	23,1%	0,0%	30,8%	46,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	28,6%	14,3%	28,6%	28,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Diğer Hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**21,8%**	**3,3%**	**21,8%**	**53,0%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise diğer Hizmet faaliyetleri sektörüdür. Isparta ili için önemli bir sektör olan İmalat sektöründeki işletmelerin yarıdan fazlası istihdam artışına dair fikirlerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Isparta ili genelinde her 5 işletmeden 1 i istihdam artışının olacağı yönünde fikir beyan etmişlerdir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	10	52,6%
İnşaat	229	18,8%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	16,7%
Eğitim	50	7,4%
İmalat	215	3,6%
Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri	41	3,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	3,3%
Toptan ve perakende ticaret	95	3,2%
Madencilik ve taş ocakçılığı	75	2,8%
Ulaştırma ve depolama	25	1,9%
İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri	8	0,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
İdari ve destek Hizmet faaliyetleri	-15	-0,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-1	-0,9%
Diğer Hizmet faaliyetleri	-5	-13,5%
Genel Toplam	**733**	**3,6%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Isparta ilinde de bu oran Ülke geneli ile aynıdır.

En fazla net istihdam değişimi 229 kişilik artış ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 52,6 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Isparta ilinde istihdam azalışı beklenen sektörler ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	10	10,2%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	219	5,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	71	4,9%
Hizmet ve Satış Elemanları	128	4,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	94	3,2%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	163	3,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	38	2,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9	0,6%
Genel Toplam	**733**	**3,6%**

Kaynak: İPA 2019

En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu 219 kişilik artış ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 9 kişilik artış ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlardır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
İnşaat İşçisi	Temizlik Görevlisi
Mermer İşçisi	Mobilya Montajcısı
Makineci (Dikiş)	Ahşap Mobilya İmalatçısı
Diğer Orta Öğretim Öğretmenleri	Asansör Bakım Ve Onarım İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Denetçi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Is Makineleri Operatörü
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)
Sıvacı	Aşçı
Satış Danışmanı / Uzmanı	
Mermer Ebatlandırma İşçisi	

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, İnşaat İşçisi, Mermer İşçisi ve Makineci (Dikiş) olup, Temizlik Görevlisi, Mobilya Montajcısı ve Ahşap Mobilya İmalatçısı meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Mermer İşçisi mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Isparta ili için mermer sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Isparta ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

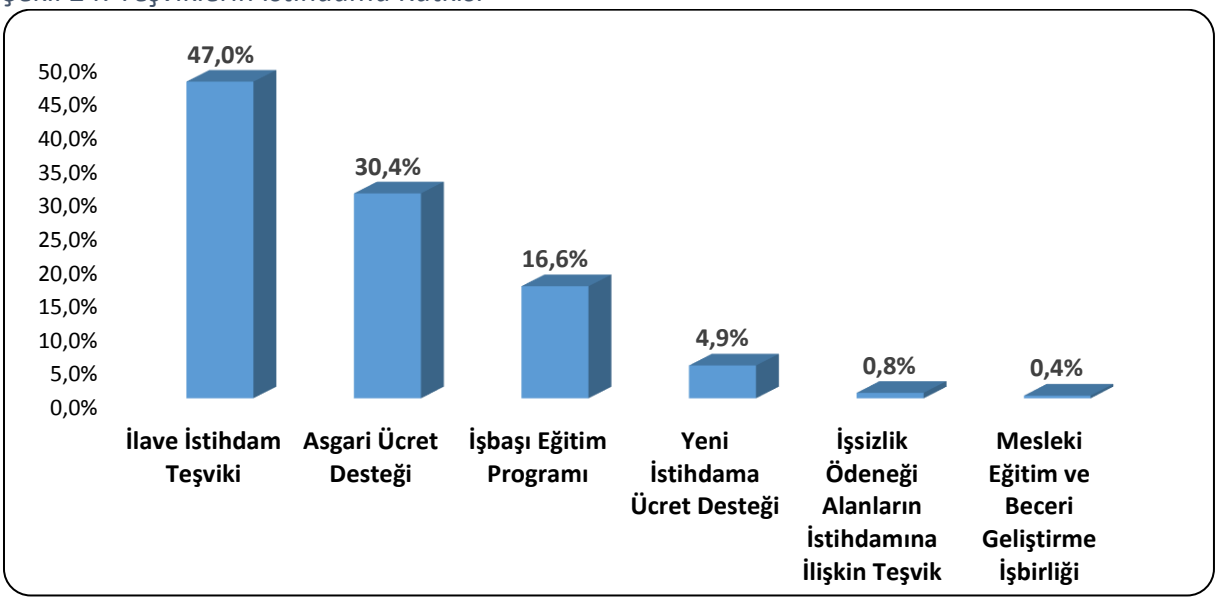

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Asgari ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

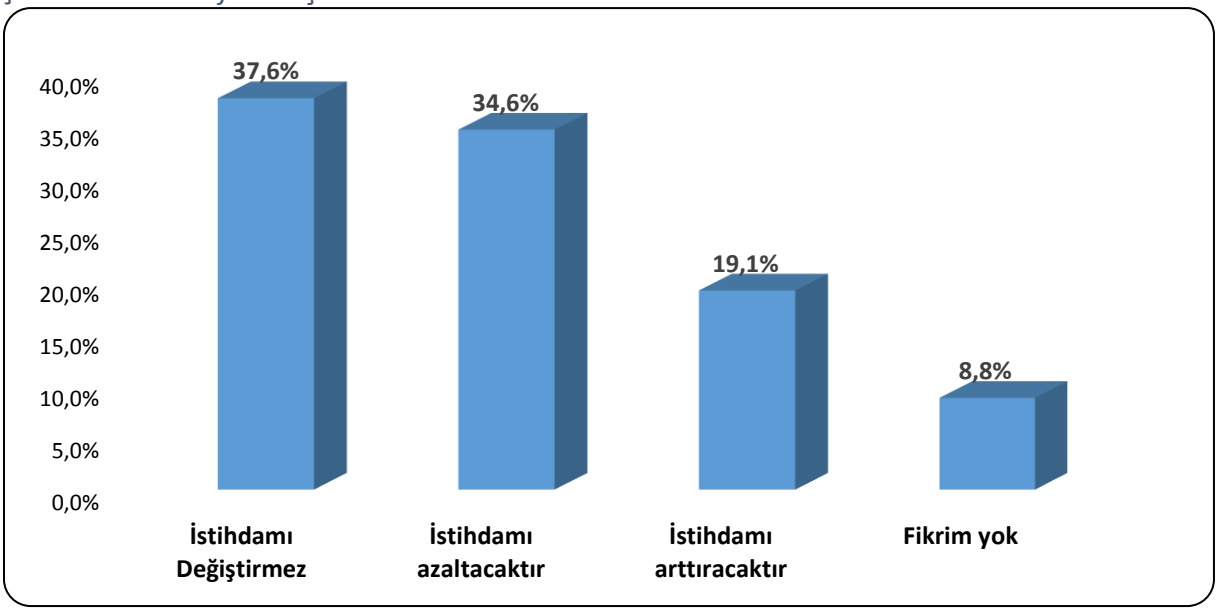

Kaynak: İPA 2019

Isparta ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 37,6'sı istihdamı değiştirmeyeceğini beyan ederken, yüzde 234,6'sı ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 29,1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı artıracağı görüşündeyken, yüzde 8,8'i ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Isparta ilinde; Madencilik ve taş ocakçılığı ve Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı azaltacağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,8'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Isparta İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Isparta ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 8,7 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR61 (Isparta-Antalya-Burdur) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 11,6'tir.

Isparta ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Isparta'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Isparta ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 74,9'u erkeklerden, sadece yüzde 25,1'i kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Eğitim, İnsan sağlığı ve sosyal Hizmet faaliyetleri ile Konaklama ve yiyecek Hizmeti faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren ve insanlarla birebir iletişimde olunan işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Isparta ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Isparta ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 40 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 862 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında bir önceki yıla göre bir miktar azalış söz konusudur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Isparta ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve taş ocakçılığı, , İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Ulaştırma ve depolama sektörleridir.

Isparta ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 50 işletmede 260 açık iş tespit edilmiştir. Isparta ilinde İmalat açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 260 kişilik açık işin yüzde 44,2'sine tekabül eden 115 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve perakende ticaret, Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama ve İdari ve destek Hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Isparta ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Isparta ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 27,7' dir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 41,3'ünün; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "genel lise" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda en azından lise mezunu olmalarını bekledikleri görülmektedir.

İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde işletmelerin yüzde 21,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Isparta ilinde ise yüzde 3,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler göz önüne alındığında Isparta ilindeki işletmelerin büyüme konusunda ülke geneli ile aynı düşünceye sahip oldukları görülmektedir.

Isparta ilindeki işverenlerin yüzde 47 si, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise bu oran 34,4'tür.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Isparta ilinde; Madencilik ve taş ocakçılığı ve Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve Hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem

eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum Hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave Tesis, Makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut Makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği. 0. Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un Hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi Hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu Hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR Hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu Hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım Hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya Hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya Hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/Hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.